

GAZETA LITERARĂ

Anul IV, nr. 3 (149) - joi 17 ianuarie 1957

ORGAN SĂPTĂMÎNAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R.P.R.

6 pagini 50 bani

Sobru și firesc

Călitoream către orașul natal, în ultima zi a anului trecut, în orele când toți se îndreptau către cei dragi, în mijlocul cărora s'întîmpla Anul Nou, pe care lăudăm una îl sperăm mai bun. Aglomerația tradițională a trenurilor nu se dezmințea. Și discuții, discuții fără sfârșit, între oameni care atunci se cunoșteau pentru că după o oră să nu se mai cunoască.

Un asemenea cuvânt este, pentru mine, "salariul". Toată copilăria mi s'a desfurat sub semnul acestui cuvânt, roșind în casa noastră cu o teamă ce se transmitea mării noastre, copiilor. Salariul de învățător al tatălui era un drept al omului ce muncea, ci a favorului acordat de din partea marelui. Salariul era asociat, în discuțiile ce le auzeam din zi în zi mai des, cu un alt cuvânt misterios. — "curbă!" Curbă de sacrificiu. O lăună, două, trei, nu mai puțin cîte, salariul nu intra în casă decît sub forma sa pură, de noțiune. Echivalentul material dispăruse.

Acum, comunicatul plenarei vorbește despre îmbunătățirea salariilor cu o siguranță gospodărească, plină de miez. Nimeni nu promite marea cu sare, nu se anunță cître miraculoase. Se anunță principiile ce pot duce la creșterea veniturii medii, și întreaga masă a salariaților este chemată să-

Mihu Dragomir

(Continuare în pag. IV-a)

Și totuși...
"Cît aș fi dorit atunci să fie în trenul meu, sau în oricare tren, sau în orice discuție, unul dintre aceia care neagă malaritatea politică a poporului. Despre ce se discuta? Dar se putea, oare, discuta despre altceva decît despre "27-29 decembrie", despre plinarea al cărei comunicat succint apăruse cu o zi înainte în toate ziarurile?
Limba discuțiilor era limba comunicatului. Problemele discutate erau probleme enunțate în comunicat. Soluțiile discuțiilor erau soluțiile comunicatului.

Românul iubeste, în general, conciziunea și simplitatea. Cînd vorbește mult sau întorcheacă treburile să caute subtextul care, fără îndoielă, e concis și simplu. Textul comunicatului rezumă calitățile populare și, cînd știe să-l citească, înțelege multe. Patru probleme de cea mai mare însemnătate sînt enunțate sobru și firesc, deși reprezintă o atacare frontală a nemăsuratei probleme de ordin tehnico-material. Cu seriozitatea unui matematician care, după ce și-a verificat calculele până la ultima zecimală, anunță că poate rezolva și problema practică respectivă, plinarea arată întregul popor căile pentru determinarea unui "nou avînt în activitatea oamenilor muncii", pentru înaintarea masivă pe drumul construirii socialismului.

Privind drept în față greutățile, cumpănind posibilitățile concrete ale prezentului și viitorului apropiat, plinarea își prezintă hotărîrea chemîndu-ne la o muncă și mai susținută, pentru a le aduce grabnic la îndeplinire.

Există unele cuvinte care au o rezonanță specială în anumiți indivizi.

Carnet de scriitor

Dramaturgia în actualitate

Texte frumoase, adeseori în versuri și cu deosebite daruri scriitoricești cad astăzi pe masa directorului de teatru. Multe din ele însă se retrînc în trecut, se încadrează în iconane dragi inimilor noastre și evocă fapte și oameni înfrînși adeseori în istorie. Judecata "Culcu" de Adamescu; "Judeca din Vladimiri" de Mihnea Gheorghiu; "Dimetrie Cantemir" de Sarina Cassan, fără să mai vorbesc de "Doctor Faust, vrăjitor" de Victor Eftimiu, care în prezent își urmează drumul în repetiții, la Național, sînt solicitări puternice pentru cel ce are să înfrunghie spectacole de calitate. Fiește că există și un anumit fel de a încadra problemele actuale în decorurile, costumele, tonalitățile și ritmurile ornamentelor scenei. Scriitorii foarte mari n-au procedat în alt fel, adeseori, pe care noul stadiu de Renesans, lăsuă să se vadă prin transparența unui text arzătorului în actualitate în care se rînduiau în poziții diferite. Și textele românești de care am amînat mai sus, toate arpaape, au această calitate.

lălmăciată, cîi rășnă. Nu ne lipsește nici texte de acest fel. Avem "Reflexa fericirii" de Baranga, și încă un text valoros, din cele ajunse pînă în noi, al Luciei Demetrius. E însă orea puțin.
Să fie oare alt de nedeslușit viața de astăzi, din jurul nostru? Nu cred. Să fie alt de înstrăinate marile teme adînc umane? Nici asta nu o cred. Fiește că nu o poziție socială ne îndrăgăște să dăm sugestii. Totuși scriitoricește sînt adeseori că multe sînt laturile ușor de aze care pot primi o atîncă și artistică deslășurare. Poezia cu "un băut tîbea o fată" e veche de cînd lumea și e formula cea mai strînsă a unei întregi și bogate acțiuni. Așa o vedea Caragiale, așa a rămas pînă astăzi, iar astăzi, sooc că dragostea, crescută în noile generații de o bineînțeltoare libertate, capătă și alte perspective și pune și alte probleme. Problemele acestea stau să facă lăbura sub mina unui dramaturg talentat și ficept, între tema eternă a dragostei și soluțiile și îndreptările

Ion Marin Sadoveanu

(Continuare în pag. II-a)

Totuși contemporaneitatea noastră, viața de zi la zi, este altă de bogată, încă ea se cere, se impune, să răs-

Modernism și arhaism

În multe privințe, India este o țară modernă, în sensul european al cuvîntului. Evoluția ei în decursul ultimului secol și jumătate, desigur sub influența dominației engleze, a introdus instituții, elemente ale decorului public, forme de viață și de cultură, deopotrivă cu acele din țările Europei și Americii, pe care noul stadiu indian le păstrează și le dezvoltă. Capitala Indiei, Noul-Delhi, este un oraș de tipul Washingtonului, o cetate-grădina cu splendide construcții cu colonade, răsfațate în mijlocul grădinilor lor, cu marelle palate guvernamentale, cu largi bulevarde plantate, cu un centru comercial, radiind dintr-o imensă piață circulară, vestita Connaught-Place, scintind din vitrinele suliilor de magazine înșirate sub arcade, pe care nu le poți străbate decît într-o plimbare de o oră întreagă. Toate marile orașe ale Indiei sînt capitale moderne, cu nimic mai puțin decît acelea ale Europei. Perspectivele marilor artere care se întretăie, la Bombay, în jurul finții Flora, amintesc pe acelea ale Parisului și ale Vienei. Mijloacele colective de transport, tramvaie și autobuse, cu imperialele lor, trec printru girurile de construcții monumentale, mari magazine, bănci și administrații publice și private, în care lucrează o armată întreagă de funcționari, care-și adresează cuvîntul în limba engleză și sînt educați englezeste. Facilitățile de viață, localurile și hotelurile orașelor satisfac exigențele cele mai delicate. Inventarul tehnic pare enorm în orașe, judecînd după faptul că, telefonul, aparatul de radio și cel de aer condiționat, ba chiar și frigiderul, instalat în camera de baie, stau la dispoziția ospetilor, adaptosii în hotelurile mai mari. Tara este străbătută de șosele asfaltate. Pe căile ferate, trenurile de lux circulă cu cea mai mare precizie. Companiile indiene de aviație sînt dintre cele mai vestite, prin calificarea personalului și perfecțiunea avioanelor. India are marile porturi, utilate pentru a adăposi cele mai grele nave de comerț și de război. Am în mină o producție oficială, Anuarul Indiei pe 1956, și, răsfoindu-l, urmăresc cu ușurință progresele moderne ale Indiei în domeniul democratizării statului, a organizației juridice și economice, a agriculturii, industriei și comerțului, a armatei, a mișcării

cooperative și a comunicațiilor, a legislației muncii și a învățămîntului public. Nu este problemă a vieții moderne de stat pe care India să nu și-o pună și să și-o rezolve într-un spirit nou, cu mijloacele pe care la dispoziția ei de bogățiile resurse ale țării. Mîncarea culturală, prin activitatea universitară și a institutelor de cercetări științifice, printr-o presă locală bine lăcută, prin bogata activitate a editurilor, prin colecțiile prețioase ale muzeelor, suportă comparația cu aceea a oricărui țări de veche cultură. Infuziuni pretentive din oameni foarte cultivați, de o poilită pe care o face mai prețioasă buătărea firescă a poporului. Depindînd de viață ale omniilor din orase sînt acelea ale Europei. Tineretul frecventează dancinurile și sălile de cinematograf, în lala cărora se adună cu sălile, pentru a și astrepta rîndul marșii. Sportul joacă un mare rol în

Însemnări

viata acestor țări. Cluburi sportive, organizate după modelul englezesc, se găsesc pretutindeni. În lala literaturii locale, unde au locuit la Bombay, funcționarii unei administrații instalate, în birourile lor, după terminarea serviciului, mese de ping-pong, în jurul cărora domnea o mare animatie.
Privind numai o parte a vieții indiene, n-ai deloc impresia că ai părăsit Europa, cu toate că, în unele privințe, și societățile existente în regiunile ei cele mai îndălnite. În anii că, desigur, aceste forme de viață corespund unor aspirații generale ale omului modern, de vreme ce de s-au putut încalțeni într-o țară cu o evoluție milenară a fi de deosebită de a Europei. Continentalismul nostru a fost adeseori cîrîit, prin gânditorii ei, în legătură cu principiile care susțin civilizația sa, dar încă că această civilizație se impune pretutindeni, ca o soluție de viață pe care nimeni, nicăieri, n-o mai poate nesocoti. Alături de modernismul european al Indiei, călătorul întîmpină însă încă arhaic, imobil în formele ei milenare de viață. Alăturarea acestor două aspecte, coexisten-

ța lor, alcătuiește tensiunea proprie a vieții indiene și oarecum dramatismul ei. În alte țări, care au adoptat stilul vieții europene, dar au ajuns mai tîrziu la el, formele arhaice ale vieții, chiar atunci cînd mai pot fi recunoscute, sînt pe cale de dispariție, nu mai pot fi semnalate decît ca niște urme în încăiere. Aici, în India, aceste forme arhaice au încă întregă vitalitate, slujesc de cadru de existență unei părți covîrșitoare a populației, colorează un pigment puternic întreaga civilizație a țării. Caracteristica Indiei nu este pătunderea unui stil nou de viață în dauna celui vechi, ci simultaneitatea lor uimitoare.
Alături de Noul Delhi există cel vechi, cu străzile și bazarul lui, trăind ca în secolele anterioare. Negustorii asteapă pe tarabele lor, așezați, cum se zice, trecește, uneori în strîmte dulapuri care îi cuprind împreună cu marfa lor. Meseriașii lucrează în vîrzi străzi, cîrîind, cîrîind metalul, cîntărind cantități de aur și argint care vor intra în compoziția bijuteriilor alt de căluate. Trec prin lala sutiilor de dughene, oprindu-mă pentru a privi nu numai unul din cele mai bogate depozite de mărfuri, dar și chipurile acelor care le păzesc și le oferă Marele amestec de rase și popoare, produs în India în decursul secolelor, n-a alterat puritatea tipurilor străvechi, încă regăsim figurile alt de frumoase de oameni maturi, de bătrîni și de tineri, ale vechilor miniaturi indiene și persane, în costumele rămase aceleasi de multe sute de ani. Toată această lume este plină de atenție pentru tine, dacă e hotărîși să pășești pe taraba ei, înălțată cu o treaptă sau două de la stradă. Iți întinde un scaun pentru a te așeza, îți oferă o băutură răcoritoare, îți arată mărfurile, adunîndu-le în mormane enorme, și nu arată nici o supărare dacă nu te hotărîși să cumperi ceva. Negustorii ambulanți strigă numele mărfurilor lor și te înconjoară cu zecile, pentru a fi te oferi pe un preț, pe jumătate, pe sfertul lui.

Tudor Vianu

(Continuare în pag. II-a)

ALTE OBSERVAȚII DESPRE FENOMENOLOGIA CREAȚIEI

Una dintre cele mai importante sau poate prima dintre funcțiunile creației epice mi se pare să fie plămădirea figurii noi, nepunîndu-se în cea mai divină parte a mesterii poeziei, cea prin care poezia și cel mai asemănător cu natura. A crea figuri individuale, pline de sens, care exprimă mai mult decît orice ins luat din realitate figuri care să aibă prezență și evoluție ca și oamenii reali, fizionomie, veșmînt, caracter, pasiuni, apucături, cunoștințe, credințe, părerii, ticuri, legături, scopuri, succese, eşecuri, memorie, vîrstă, ca și oamenii ceali, dar să însemne mai mult — lată principala funcțiune a poeziei literare, cîreia i se subordonează toate celelalte, ca prin care el durează, interesează, exprimă esența vremii sale.
Conceperea personajului este un act simplu, foarte greu de analizat, fiindcă stă în regiunile creației, psihofiziologice de sub pragul con-

științei. Nu e nimic misterios în asta. Poți chiar să-ți dai seama cînd ai conceput și cum va fi. Dar nu-l poți exprima prin cuvinte decît nepotrivite, sărace. Nu-l poți exprima decît prin totalitatea descrierilor, dialogurilor, episoadelor în care joacă el un rol. (Că doar de aceea este imagine artistică, ca să nu poată fi exprimată decît prin sine însuși, fiind totodată conținut exprimat și expresia unui conținut). În schimb, odată deslășurat personajul pe o pagină sau mai multe, poate fi analizat, cercetat, poate da loc la reflecții.
Una din primele care se împun, îndreptate convingătoare, că literatura este imagine a realității. Pînă și în elementele ei, în petele de culoare care compun tabloul. În apendicele la romanul terminat Lucien Leuwen, (ed. Martineau, Pléiades, Paris 1942, vol. 3, pag. 659), vedem niște note de Stendhal:
"Admirabilă prudență a lui Du Pont (Di. R.)."
La pag. 661: "Acest prefect vechin era bigot și are voie de la dl. Ministru de interne să facă pe bigotul zelos. Model în acestă: Saint-Cl)."
Editorul, H. Martineau, sugerează că modelul ar fi dl. de Saint-Aulaire, ambasador al Franței la Roma. În roman e prefectul departamentului a cărui capitală e Nancy.
La pag. 665, un proiect de testament: "...Am urmat obiceiul pictorilor, pe care-l găsesc amuzant și am lucrat după modele."
La pag. 666: "...Am copiat personajele și laptele după natură și am estompat în mod constant."
Mai înainte spune: "Să fie șters peste tot Montvalier și să se pună în loc Nancy, oraș unde n-am stat decît două ore."
Exemplele se pot găsi în corespondența sau în notele unui mare număr de scriitori. Și propria mea experiență m-a arătat același lucru: că activitatea creatoare a poeziei este deosebit de deosebită de realizate, dar într-un fel anume, deosebit. Îmi trebuie un preț pentru un Nancy care seamănă cu Montvalier și un fizic sau numai caracterul și-lui de Saint-Aulaire. Îmi trebuie un hip de burghez, șef al partidului aristocratic dintr-un oraș de provincie francez în 1830 și ceva? Îi dau pe anonimul domn R.
Îmi trebuie fizicul d-lui Șerban-Vogoride, care n-a existat? Nu-l dau pe al lui Barbu Catargiu, chel, uzat de boli rușinoase, și care biograful său face o aluzie de o ipocrită eleganță. Un asemenea bărbat, deja îmbătrînit, n-are și sedus-o pe Sofia Cozianu. Și atunci, fizicul altcuiva și un caracter, mai sanguin.
Îmi trebuie tipul omului politic conservator de pe la 1880? Voi lua imboldul, violența și organia lui Nicu Filipescu; noi lăsa ceea ce era jovial și seducător în Nicu Filipescu de o parte. Prin mijloace pe care ar fi prea lung să le înșir, mici tușe delicate, îi dau o culoare sumbră și tragică, adunîndu-l pe acest înșet de putere sub aripa zădărnicii și în umbra neantului. Și astfel, întînesc un sens mai profund, sens istoric al unei asemenea figuri. Am avut dreptate în hip de burghez, șef al partidului aristocratic dintr-un oraș de provincie francez în 1830 și ceva? Îi dau pe anonimul domn R.
Se disociază elementele unui text: fizionomie, vîrstă, caracter, temperament, evoluția caracterului. Poate numai unul din aceste elemente va fi folosit. Poate numai un gest, un cuvînt. Din toate personalitatea

Petru Dumitriu

(Continuare în pag. IV-a)

Momente și figuri din rezistența noastră D-rul BAGDASAR

Mărturiile ale unui tovarăș de luptă

Cînd, în iulie 1946, adînc îndurerat am condus la locul de vecit trupul neînsuflețit al bunului prieten și vajnicului feroar de luptă dr. D. Bagdasar, mulți erau cei ce nu și-au dădău bine seama ce pierdere încrederea știința, cultura, viața socială și politică, într-un popor român, prin dispariția sa prematură. La cînd îl văd, în acele împrejurări febrile ale luptei noastre pentru câștigarea hădărilor politice ce trebuia să dam, nu s-a putut spune mult.
La împlinirea a zece ani însă de la acest trist eveniment, Consiliul de Miniștri al republicii noastre, ordîndu-ne pentru care d-rul Bagdasar a militat cu holarie și abnegație cît a trăit, a scotit că este momentul să se acorde memoriei sale importanța ce i se cuvine, în primul rînd ca om de știință, "deschizător de perspective largi în munca științifică pusă în folosul umanității și progresului", cum spune academicianul dr. C. I. Parhon. Și astfel, printr-o hotărîre din 28 iunie 1956, Consiliul de Miniștri a dispus comemorarea academicianului postmortem dr. D. Bagdasar de către Academia R.P.R. de Ministerul Sănătății, de pînă și radio.
Ca urmare a acestei hotărîri, Aca-

demnia a fost în septembrie trecutului am condus la locul de vecit trupul neînsuflețit al bunului prieten și vajnicului feroar de luptă dr. D. Bagdasar, mulți erau cei ce nu și-au dădău bine seama ce pierdere încrederea știința, cultura, viața socială și politică, într-un popor român, prin dispariția sa prematură. La cînd îl văd, în acele împrejurări febrile ale luptei noastre pentru câștigarea hădărilor politice ce trebuia să dam, nu s-a putut spune mult.
La împlinirea a zece ani însă de la acest trist eveniment, Consiliul de Miniștri al republicii noastre, ordîndu-ne pentru care d-rul Bagdasar a militat cu holarie și abnegație cît a trăit, a scotit că este momentul să se acorde memoriei sale importanța ce i se cuvine, în primul rînd ca om de știință, "deschizător de perspective largi în munca științifică pusă în folosul umanității și progresului", cum spune academicianul dr. C. I. Parhon. Și astfel, printr-o hotărîre din 28 iunie 1956, Consiliul de Miniștri a dispus comemorarea academicianului postmortem dr. D. Bagdasar de către Academia R.P.R. de Ministerul Sănătății, de pînă și radio.
Ca urmare a acestei hotărîri, Aca-

Dumitru Mlcu

(Continuare în pag. IV-a)

G. Vlădescu-Răcoasa

(Continuare în pag. VI)

REALITĂȚI...

Nu poate exista creația literară fără proiecție într-un univers palpabil, de oameni și lucruri.
De aceea n-ai înțeleg de loc pe confrăți care confectionează literatură în casete de creație ale Uniunii noastre, dar în invidie de Reporter, acest poet al nelăcăzării transformă o vîrstă, și visează apariția unei plătide de reporteri care, pe lîngă acțiunile ambulanțiale, să dețină și har poetic.
Acesta fiind, într-un fel, și visul conducerii obștei noastre scriitoricești, au fost inițiate, de către această conferință cu un caracter nou. În mijlocul scriitorilor vor veni membri ai guvernului, sau activități de frunte la partidului, care vor expune și

lămurii probleme importante ale actualității, prin conferințe urmate de discuții. Cred că nu mai trebuie să subliniez faptul că noștri n-ai ordîndu-ne cum este a noastră deține poiziția a astfel de concurență a conducerii de partid și de stat cu masa scriitorilor, în vederea informării celei mai bune și a lămuririi ei asupra marilor probleme ale construcției socialiste, începutul la felul tovarășului ministru Mihail Florescu, conducător al Ministerului Culturii și Confrațe al auditoriului care i-a urmat expunerii extrem de interesantă cu privire la relațiile economice romîno-sovietice. Formula "extrem de interesantă" nu este aici o utilizare mecanică a canoanelor științifice gazetarești, ci trebuie luată în accepțiunea ei reală. Conferința a fost audiată cu pasiune pentru că, pe o temă cunoscută, conferințarul a accentuat probleme și informații cu totul noi, sau nu îndăjnuind de reliefațe de către presa noastră.

O informație, mai ales, a entuziasmat asistența, și anume faptul că în planul de export pe anul 1957 valoarea totală a mașinilor exportate de către industria noastră constructoare de mașini întrece valoarea importului de mașini și instalații. Aceasta înseamnă că în planul de export pe 1957, alături de sectorurile tradiționale de export (industria petrolieră, lemn etc) a apărut un nou sector, cu o pondere sensibil egală, sectorul construcției de mașini.
Exportăm tractoare în: China, India, Polonia, Ungaria, Bulgaria, ș.a. Exportăm tractoare în: Indonezia, China, Cehoslovacia, R.D. Germană, Polonia, Grecia, Vietnam, Coreea, Bulgaria, Albania ș.a. Exportăm mașini-unelte (strunguri, raboteze etc) în: India, Grecia, Turcia, Egipt, Finlanda, Olanda, Siria ș.a.
O altă industrie care se profilează prin marea ei putere de export este cea chimică. Produse ale industriei noastre grele, chimice (acid sulfuric, acid azotic, negru de fum etc) sînt cumpărate de către Republica Democrată Germană, Republica Federală Germană, Turcia, Cehoslovacia, India, Egipt, Siria, Liban, Italia, Austria, Iugoslavia ș.a. Începe să fie exportate și industria de medicamente (creafie, în întregime, a regimului democrat-popular). Aspirina romînească este cumpărată de către Anglia, India, Iugoslavia, Egipt, Siria ș.a., iar penicilina de către Grecia și Iugoslavia, extînd tratative comerciale și cu alte țări.
Industria chimică, datorită sprijinului economic și tehnic al Uniunii Sovietice, se dezvoltă într-un astfel de ritm încît, dacă primul cincinal s-a terminat cu intrarea în structura principală de export a industriei de ma-

In paginile gazetelor:

- Paharnic Costache Șton — de Șerban Cioculescu
 - Eusebiu Camilariu, poet — de Geo Șerban
 - O strategie ingenioasă (schită) — de Tudor Mănescu
 - În loc de eronici plastică — de Paul Constantin
- SCRITORII, CANDIDAȚI AI F.D.P.
- Omagiu lui Mihail Sadoveanu — de Dan Hăuică
 - Nas și în Moldova eamant — de Paul Gheorghiu
 - Arta sobrietății — de H. Zalis

● Conținutul de idei este suficient literaturii sovietice

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

● Orientări în literatura chineză

PAHARNICUL COSTACHE SION

Condeii sovine încercând să schizeze trăsăturile unui bărbat a-prim, neastimpar, unelilor, stăpînit de pasiunea politică pînă și la bătrînețe, al unui bărbat însă pe care cercetătorul îl surprinde numai dintr-un document autobiografic unilat...

deamnă să disprețuiească și pe cei mari, cum este pașoptistul ocazional, marele logofăt Costache Sturza: „Adivăr unu din cei întâi frunțași de pălăi, dar om carl să stăpînești de fatima beției, mofluz, carturariu (subliniat în text, cu sensul: cartofori), căci au prăpădit toată starea cu desfrînrările; are și 2 fil Coco și fergu mai inzișoi (sic, nebuni?) și mai în proastă stare decît tatăl lor”.

raportele lui Cantă. Luminata la fă boierească i-a cerut să răpească de răzeșilor și să i le aducă. „M-am apărut că aciasta nu pociu face, temindu-mă de Dumnezău”. Cantă i-a cerut atunci să-l pună numai pe urma răzeșilor. Sion s-a întors la Galați cu un însoțitor, om al lui Cantă, care om s-a fînt de urma răzeșilor și le-a furat traista cu documentele. Costache le-a dus în Iași, unde Cantă le-a înșelă bucișele, iar paharnicul le-a înmînat aceluia însoțitor, care le-a aruncat noaptea peste gardul casei unuia dintre răzeși. În acest fel, Cantă i-a putut jecmăni „legal” pe răzeși. Un cîmic nu s-a răf încurcat cu un proces de conștiință. Costache a cunoscut însă chinurile amare ale reușărilor și a încercat altă să îndrepte lucrurile, și și să-și spele păcatul. „Am văzut și al său sîrșit (al lui Cantă) chinându-se cumplit la moartea sa. De cite ori în viață i-am zis să împace pe răzeși căi păcat. N-a vrut nici să mă ducă la moartea sa am săs cilumunțor (moștenitorilor) săi. Nici el n-a vrut să auză. E datoria crîmănită să-mă înșelă, m-am ispravă în așchierii, am spus și la foată burzuan (impresionabil) „Un alt sîrșit de pocișăi străbate din povestirea costacheană: „O droptăie judecătorească domoană sterge de la mine acest păcat, înșel și pe el ticălos” (pe Cantă de leama căruia conștințiu la aceluia înșelămie).

O familie moldovenească înainte de Unire

foege la spate și le neteză fereza ca să nu se cunoască ce sau usturat și lundu-l de mîin le zăce bonjur bonu vonei și le da drumu”. S-ar spune că risul neuman este al unui boierșag care nu ar fi cunoscut suferința în viață. Cine străbate în înfringime memorialul lui Costache Sion face însă cunoștință cu toate treptele suferințelor omenești: surghiunul, deposedarea, biciuirea care-i smulge blesteme istoricului nu împotriva persecutorilor, ci a propriilor lui fiți și nepoți, dară nu i-ar răzuna. „...lasă blăstăm fiilor mei și ei la fiul fiilor lor ca la prilej să nu cruce în familia hoțului domn Sturza”, Costache era și un otlačic, simțitor la „putoarea temniei”, care „odată cu trecerea din viața din suflul mea vor ep”, dimpreună cu „sufărimea bicelor”, un noi mo îngere care intrase și la „cremial”, unde „în toată dimineața” era vizitat de călăul Gavril Bazu, venit să-i dea „cămă dimineața”, dar pe care: „cu sudămi îl scitrem”. Să nu se creadă apoi că orărea lui de revoluție ar fi respectat față de autoritatea constituțională și de persoana sacro-sancă a domnitorului său: „Nu, paharnicul unelțese succesor, împotriva lui Ioan Sandu Sturza, în 1823, ca să fie prias de „coșagiști în 1823” și „pus și în heră” (fiare); împotriva „organiceșului reglement”, în 1831, înainte de intrarea lui în vigoare, cînd începuse „a mormarisi” și cînd mărimele „o mulțime de cavalerii (decorații) imi înșira pe pept numai ca să le dau în miacă pe Ghica”, pe care însă n-a conștințit să-l „compromentarișcă”; împotriva lui Mihail Sturza, în 1833, cînd larași să-și înșin tur, nedezvăluind oimic, cu o aprigă împotriviție: „Iam dat răspuns că mai bine mîin cu herăstrău să mi-o tale. Să mă îmbrace cu singele meu ca cu o cămășă”. Temperament sedilios, cînd interesele clasei sale erau amenințate, paharnicul înțelega să agite și masele: „...am invitat fânțurile din glos de navăle cu jabele la ocărmiere pentru Jacurile ce îl făcuseră”. „Cuza moacăni și dobiocul”, „postelnicul Ion Cuză”, „Tăpeli în moroș în înțelă”, sîrșit într-un rînd Costache Sion, cu bucuria aprigă a miniei. Cînd însă Hăst se repetă „suprăzorțor cînd memorialistul destină că i-a urmărit pe domnitorul Alexandru Ioan I. Cuză în tot timpul domniei sale, după cînd fălă peste graniță. „Am urmărit pe Cuză 8 ani 17 zile cîl el au domni”.

firmat într-o suplică de grațiere a lui Leonida Radu, care mențara cînd îl poimogășin pe Costache Sion: „Acela oricîm nu în țara mea distruș oricîm, din ordina lui omic echilă sau Nicolae Enoc”, ne-șă mărșă din Costache Sion. Creștă însă că cu Sion niciodată prin grădina d. logofătului Sturza nu m-am prîmbat; iar nu să gădăieșcă cîl într-o săl alindmă în a casa cîmășă cu alții, unde au venit și Sion și după multe vorbe el au început a să țingi și a să țilă amșoz ocumuniri; țilă sau dat în lățăr, dar din nebagăte de seamă, lam acupătit și cu ris i-am zis: Acum ai cîmp să-ți răpădășă, ca un șameș ce lea lăcăt; marșur mi-ăi Așea oc șos că nu am vorbit mai mult”.

Sion interpretă în fel și chip, lăcăr ca ne-șă ar pe țemă d. detarțivă oțiașă. În orice caz, Leonida Radu îl pune pe Costache Sion pe același plan cu ceilalți demnitari ai săi. Neculai Enoc și președ. sacelar Alexandru Dimitriu. Motivarea demnă lui nu se sprijină la Sion numai pe depistarea ambiției ministeriale a logofătului Costache Sturza, însă în sine, dar și pe un dispreț față de „ciocoi, ciococi” etc., care mai detil dezgănera întepede a progres sale căgorii sociale: boierimea mică și miorlocie constituind nucleul cel mai compact și expresiv al societății. Din dispreț de lăcăt îl caracterizează pe paharnicul Costache Sion, un om și variat: de la înțelime protipondieră din care nu face parte se conștințit reprezentantul vechii boierimii moldovene. Numai alături de aceasta își gălă plică să conștințit, în trecut, ca și în viitor, interesele categoric sale sociale ar fi trebuit să-i poarte în lăcărul progresivilor, domșori să mărșășcă că propendărea sau mărșă să șveleze boierimea privilegiată.

Că nu e un cîmic ne bodeștește un alt episod din viața sa. Judecător fiind, la Galați, cu citiva ani înainte, Costache Sion a avut să cerceteze o pricină între răzeșii din Suceveni, ținutul Covașubului, și marele logofăt C. Cantă. Hirtile răzeșilor i s-au părut „foarte tari și perțerice”. Atunci a „îngăimăt” (ambianță) judecata și s-a dus la Iași. Să-i

de la cunoscut pe Eusebiu Camilar și ai ascultat glasul lui sfăios, ori ai surprins în lumina ochilor săi înșisțit pritorile cîntite spre depărtări de legendă, nu te mai poți îndolă în sufletul serherlorilor domșă serabăfilitate hîndă și delicată a poetului.

Serban Cioculescu

de la cunoscut pe Eusebiu Camilar și ai ascultat glasul lui sfăios, ori ai surprins în lumina ochilor săi înșisțit pritorile cîntite spre depărtări de legendă, nu te mai poți îndolă în sufletul serherlorilor domșă serabăfilitate hîndă și delicată a poetului.

Fișe de istorie literară contemporană Eusebiu Camilar, poet

după ce l-ai cunoscut pe Eusebiu Camilar și ai ascultat glasul lui sfăios, ori ai surprins în lumina ochilor săi înșisțit pritorile cîntite spre depărtări de legendă, nu te mai poți îndolă în sufletul serherlorilor domșă serabăfilitate hîndă și delicată a poetului.

Sleaua fericii în pustiu murit-a. Mi s-a dus speranța, mi s-a dus norocul, mi s-a dus iubirea...

și o poezie tradiționalist-rurală, cu unele accente mistice ca în versurile care au dat titlul volumului. Taranii sînt văzuți legendar („Voevozi în sumane ruple, / înarmați cu coase și securi”). Copilăria la țară este evocată „învesimintă-n aur și petale”, nostalgia satului devine un sentiment dominant, în vreme ce orașul oferă numai vagabonda, foame, umilțina:

Acasă sensibilitate a fost aceluia simțind căre i-a îndemnat să așteard pe hirtie și să încredințeze tiparului fructul primelor sale inspirații. Sînt de atunci peste 25 de ani, vreme în care talentul scriitorului s-a maturizat, s-a manifestat în forme multiple, și, desigur, într-o ființă superioară, dar nu cu totul străină de epoca debutului. Inițial are Eusebiu Camilar publicat în paginile revistei „Moldova literară”, organ al societății culturale „Tinerimea” din Mădăraș-Dorohoi, semănd versuri, dar doborîte de ale tuturor începătorilor. Influența este mult mai evidentă dect vibrația personală a poetului — și, cu moldovenele se afla, firește, marșurul nu putea fi decît Eminescu, pe care scriitorul îl și numește mai trazu zeul adolescențelor noastre” (Vd. articolul Sonnetul între noi al poetului din „Iași”, 8 mai, 1935).

Acasă sensibilitate a fost aceluia simțind căre i-a îndemnat să așteard pe hirtie și să încredințeze tiparului fructul primelor sale inspirații. Sînt de atunci peste 25 de ani, vreme în care talentul scriitorului s-a maturizat, s-a manifestat în forme multiple, și, desigur, într-o ființă superioară, dar nu cu totul străină de epoca debutului.

Acasă sensibilitate a fost aceluia simțind căre i-a îndemnat să așteard pe hirtie și să încredințeze tiparului fructul primelor sale inspirații. Sînt de atunci peste 25 de ani, vreme în care talentul scriitorului s-a maturizat, s-a manifestat în forme multiple, și, desigur, într-o ființă superioară, dar nu cu totul străină de epoca debutului.

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

În același an, 1937, Camilar contribuie la apariția revistei „Jura Jagi-lor”. Contribuția sa este probabil că a depășit simpla publicare a unor poezii noi. Îl înțelăm astfel prezența în culeștul introductiv unde se e-ologiază „voalarea, nu numai estetică și socială, a folclorului: „Vrem să scoțem la lumina zilei, pe lângă producții culte și acele minunate producții ale poporului, adevărate emori de simțuri, de credințe și datini, în care se ogîndește sufletul simplu și înțelșit de poezie: eșei cine vrea să cunoscă, să înțelzească un popor — îl va cunoșce și-l va înțelze nu mai prin simțimintele lui, cristalizate în poezia datinilor și a credințelor”. Trezirea lui Camilar prin această redacție a fost de scurtă durată. Chiar după primul număr, numele său în-

În același an, 1937, Camilar contribuie la apariția revistei „Jura Jagi-lor”. Contribuția sa este probabil că a depășit simpla publicare a unor poezii noi. Îl înțelăm astfel prezența în culeștul introductiv unde se e-ologiază „voalarea, nu numai estetică și socială, a folclorului: „Vrem să scoțem la lumina zilei, pe lângă producții culte și acele minunate producții ale poporului, adevărate emori de simțuri, de credințe și datini, în care se ogîndește sufletul simplu și înțelșit de poezie: eșei cine vrea să cunoscă, să înțelzească un popor — îl va cunoșce și-l va înțelze nu mai prin simțimintele lui, cristalizate în poezia datinilor și a credințelor”. Trezirea lui Camilar prin această redacție a fost de scurtă durată. Chiar după primul număr, numele său în-

În același an, 1937, Camilar contribuie la apariția revistei „Jura Jagi-lor”. Contribuția sa este probabil că a depășit simpla publicare a unor poezii noi. Îl înțelăm astfel prezența în culeștul introductiv unde se e-ologiază „voalarea, nu numai estetică și socială, a folclorului: „Vrem să scoțem la lumina zilei, pe lângă producții culte și acele minunate producții ale poporului, adevărate emori de simțuri, de credințe și datini, în care se ogîndește sufletul simplu și înțelșit de poezie: eșei cine vrea să cunoscă, să înțelzească un popor — îl va cunoșce și-l va înțelze nu mai prin simțimintele lui, cristalizate în poezia datinilor și a credințelor”. Trezirea lui Camilar prin această redacție a fost de scurtă durată. Chiar după primul număr, numele său în-

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

„Data-mi iar în poartă cu al tău toaig... Vino iar la mine, vrăjitor pribeag...”

O STRATEGIE INGENUOASĂ In loc de cronică plastică

Pe marginea picturii din Expoziția interregională București

găsește elementul central al progresului. Este oare nevoie să mai amintim că dătora un Michelangelo la Donatello, Ghirlandajo și Luca Signorelli, sau Renoir lui Delacroix și Rubens?

Dar răspundând lui Walter Pach care-l întrebase: „Știi oare cum putea amesteca un ton roșu sau verde pentru a obține efectul scontat?” — Renoir spunea: „Nu, nu știu. Asta e farmacia, nu arta... Eu nu am reguli, nici metode. Privesc modelul. Se află acolo o înfățișare de naștere. Le caut tocmai pe acelea care au darul să dea pe pânza mea ceva viu, palpabil... Deci „rețeta” lui Renoir rămâne obscură și emoția în fața vieții, nu rememorarea vieții lui Rubens sau

aparținând artei Tărilor de Jos cu multe secole în urmă, sau cea a lui Const. Grăicun care elaborează o formă înghețată canonică, (cu toată viziunea interesantă decorativă) oprește poezia ochilor privitorului, dar nu amărează așteptările până la realizarea unei emoții estetice.

Căutarea vădită a unei expresii situate pe undeva între Van Gogh și Cezanne, la Ilie Pavel („Moș Nădăș”) și Ion Nicodim („Dunărea la Tulcea”) sunt altele decât pe calea pașii încetățenează talentul și îl împiedică să se realizeze.

Evident nu putem avea pretenția ca un tânăr să dea de la început opere mature de viziune strict personală. Cel ce neagă în general dreptul la experiență al artistului, greșesc. Vom găsi cîte exemple vechi de artiști care au semănat în tinerețe prin la confuzie cu maestrul lor sau cu cel care l-au influențat mai puternic. Reprobabilă este numai tendința de a căuta o „formă tehnică”, este lipsa mesajului, lipsa nevoii de a comunica prin artă idei, tendință intimistă a rezolvării armoniei coloristice după rețetă. Rezultatele se întorc mai întâi împotriva artistului și numai după aceea ajung să deziluzioneze publicul.

Nu trebuie totuși să uităm, nici măcar în îndrumarea artei nu se poate face pe cale birocratică, administrativă. Ce rezultate negative au dat astfel de procedee în trecut, e limpede pentru toată lumea. Tendințele sterile către pastisit, izolarea în teme minore, care să faciliteze căușturile de formă în sine de înfrînute anul acesta, sînt în mare parte un rezultat întîrziat al trecutului. Singura cale sănătoasă pentru îndrumarea artei rămîne tot dezbaterea largă a problemelor în lumina bazelor ideologice a concepției noastre despre artă.

Ceea ce se uită uneori azi, cînd efectele atitudinii dogmatice față de fenomenul artistic sînt în cea mai mare parte lichidate, este faptul că ele s-au exprimat în artă prin forme neartistice, ci mai ales prin artificialismul întregii concepții. Încurajarea temelor standard, de paradă, polierea pînii la răspîndirea atitudinii conformiste în artă și la izolarea lor de viață, de frământările sociale prin care trecem. Adevărații îndrumări de partid, care îndemna pe artiști să caute viața nouă, pasionantă, din țara noastră, și deopotrivă să critice neînțelepciunile vechiului, rațiile mîstenite, era de multe ori anihilată de injustițea conducerii birocratice care tîndea doar la împlinirea funcționărească a unui „plan tematic”.

Rezultatele pozitive ca și cele negative ale picturii noastre de după eliberare au dovedit cu prisosință fecunditatea artei cu conținut și deopotrivă stăpînirea lipsei de idei în creație. O artă fără idei, sau cu un conținut confectionat pe care artistul nu-l trăiește și ca atare nu-l poate comunica, nu generează niciodată forme noi.

Trebuie repetat că forma în sine nu poate născuți pictura nouă. Toți dușmanii înverșunați ai academismului care în ultimele decenii pastșează la neștirși pe Cezanne, Van Gogh, Gauguin, Picasso, Matisse sau Braque, fac de fapt un „neacademism” de concepție. Orice „repetare de rețetă”, de formă tehnică, oricît ar fi ea de prelucrată în laborator, nu poate genera nimic nou în artă, este doar academism.

Se vorbește mult și despre rolul conștientizării sociale a vremii, dar în fond, în actuala organizare a vieții plastice, ea nu se exercită încă în suficientă măsură. Centralizarea excesivă a comenziilor nu e de natură a stimula artistul în trairă realității înconjurătoare. Comanda directă ar putea fi o cale importantă spre contactul creatorului cu cei cărora li se adresează, cu grupul social al muncitorilor agricoli, industriali, mineri, al întreprinzătorilor. Așa cum în afară de ei există pericolul tendinței spre izolarea artistului de trairă realității cele mai vii ale țării noastre, tendințe care au dus și mai tîrziu spre o artă oficială, jubilară, și pictura de șevalet este sortită în marea ei majoritate doar circuitului: expoziție — foarte rareori muzeu; și de cele mai multe ori — spre depozitul Ministerului Culturii, barindu-l drumul dezvoltării sale normale, aceluși circuitului cu cele mai largi mase.

Pentru a leși din actualul impas, pentru a trezi pe acei care se lasă îmbătați de experiențe limitate cromatice, pentru a face din pictura de șevalet o armă eficientă în lupta noastră spre progres, trebuie să accentuăm cu toată puterea pe înnulțirea comenziilor directe. Să creăm de la un colț la celălalt al țării, din toate căminele culturale din cluburile uzinelor, etc., o rețea de amatori de artă plastică, care să pună artiștilor mereu noi probleme, stimulîndu-i permanent.

Dar pentru toate acestea, pentru o largă dezbateră a problemelor noastre artistice, trebuie să leșim din acel dulce farmante în care ne complăcem în ultima vreme.

Paul Constantin

Indemnat de faptul că discutăm din ce în ce mai puțin problemele ansamblului creației noastre plastice, în vreme ce ele devin mereu mai ample și mai sinuoase, nu voi încerca azi să analizez în mod special creația unor anume pictori, ci să pun în discuție aspecte semnificative pentru actualul moment al picturii. Precizez de la început că socot actuala expoziție interesantă cu deosebire pentru aspirația generală spre pictural, pentru preocuparea de materie, culoare, lumină și atmosferă. Nu mă pot împiedica însă să observ că, lipsită de multe ori de baza de idei, această aspirație rămîne tot de aștepta ori artificială, la periferia emoției artistice, la periferia vieții. Conținerarea premeditată, la rece, a unei personalități nu poate avea decît un singur rezultat: înghețarea emoției, dispariția scintilei de artă.

Evident că nu este vorba aci de maestrul cu fizionomie artistică de mult cristalizată și care caută mereu noi accente în expresie, strîns legate,

de determinate chiar, de conținutul emoțional; și nici de tinerii talentați și sinceri a căror personalitate crește în mod firesc, armonios, ca rezultat al trairii profund artistice. De aceea ne oprim cu emoție în fața admirabilelor peisaje din Tulcea, pline de sevă, și mai ales în fața portretului „Lipoveniilor”, datorite lui Lucian Grigorescu. Tot astfel portretul „Pensivitatea”, realizat în tonuri palide, asfel, Eugen Grăicun, în portretul de bătrînă — „Dădica” — depășește defintiv în chestinarea trecutului, iese din faza receptivului afirmînd o proprie viziune. Portretul „Eleonora” de Emilia Niculescu și cel al „Armenicului” de Sultana Mateik, pline de frăgezime și optimism, susținute în egală măsură de sentiment și de culoare, rămîn întipărite în memoria privitorului.

Mă se pare de asemenea demne de subliniat încercările de compoziție ale Renatei Duncan, Alma Redlinger, Adoc. Nereuță Vitalie, sau Lidia Nankunski. În progres este și Mihai Danu, cu al său „1907” deși există la el o contradicție fundamentală între felul uscat în care a stilizat culoarea și viziunea pe care subjugată naturii, în care a păstrat desenul și compoziția.

În același timp însă apar și alte fenomene destul de greu de lămurit; procesul creației artistice este complex și delicat, el nu poate fi măsurat cu instrumente de matematică precizie. Iată, de pildă, încercarea unei tinere artiște, Lucreția Szasz, care plecată de la un conținut major de idei, îl îmbracă în haine de împrumut, creînd o operă hibridă ce nu emoționează. Încercarea lui Ion Bișan de a sugera viața actuală într-o exprimare

determinate chiar, de conținutul emoțional; și nici de tinerii talentați și sinceri a căror personalitate crește în mod firesc, armonios, ca rezultat al trairii profund artistice. De aceea ne oprim cu emoție în fața admirabilelor peisaje din Tulcea, pline de sevă, și mai ales în fața portretului „Lipoveniilor”, datorite lui Lucian Grigorescu. Tot astfel portretul „Pensivitatea”, realizat în tonuri palide, asfel, Eugen Grăicun, în portretul de bătrînă — „Dădica” — depășește defintiv în chestinarea trecutului, iese din faza receptivului afirmînd o proprie viziune. Portretul „Eleonora” de Emilia Niculescu și cel al „Armenicului” de Sultana Mateik, pline de frăgezime și optimism, susținute în egală măsură de sentiment și de culoare, rămîn întipărite în memoria privitorului.

Mă se pare de asemenea demne de subliniat încercările de compoziție ale Renatei Duncan, Alma Redlinger, Adoc. Nereuță Vitalie, sau Lidia Nankunski. În progres este și Mihai Danu, cu al său „1907” deși există la el o contradicție fundamentală între felul uscat în care a stilizat culoarea și viziunea pe care subjugată naturii, în care a păstrat desenul și compoziția.

În același timp însă apar și alte fenomene destul de greu de lămurit; procesul creației artistice este complex și delicat, el nu poate fi măsurat cu instrumente de matematică precizie. Iată, de pildă, încercarea unei tinere artiște, Lucreția Szasz, care plecată de la un conținut major de idei, îl îmbracă în haine de împrumut, creînd o operă hibridă ce nu emoționează. Încercarea lui Ion Bișan de a sugera viața actuală într-o exprimare

determinate chiar, de conținutul emoțional; și nici de tinerii talentați și sinceri a căror personalitate crește în mod firesc, armonios, ca rezultat al trairii profund artistice. De aceea ne oprim cu emoție în fața admirabilelor peisaje din Tulcea, pline de sevă, și mai ales în fața portretului „Lipoveniilor”, datorite lui Lucian Grigorescu. Tot astfel portretul „Pensivitatea”, realizat în tonuri palide, asfel, Eugen Grăicun, în portretul de bătrînă — „Dădica” — depășește defintiv în chestinarea trecutului, iese din faza receptivului afirmînd o proprie viziune. Portretul „Eleonora” de Emilia Niculescu și cel al „Armenicului” de Sultana Mateik, pline de frăgezime și optimism, susținute în egală măsură de sentiment și de culoare, rămîn întipărite în memoria privitorului.

Mă se pare de asemenea demne de subliniat încercările de compoziție ale Renatei Duncan, Alma Redlinger, Adoc. Nereuță Vitalie, sau Lidia Nankunski. În progres este și Mihai Danu, cu al său „1907” deși există la el o contradicție fundamentală între felul uscat în care a stilizat culoarea și viziunea pe care subjugată naturii, în care a păstrat desenul și compoziția.

În același timp însă apar și alte fenomene destul de greu de lămurit; procesul creației artistice este complex și delicat, el nu poate fi măsurat cu instrumente de matematică precizie. Iată, de pildă, încercarea unei tinere artiște, Lucreția Szasz, care plecată de la un conținut major de idei, îl îmbracă în haine de împrumut, creînd o operă hibridă ce nu emoționează. Încercarea lui Ion Bișan de a sugera viața actuală într-o exprimare

determinate chiar, de conținutul emoțional; și nici de tinerii talentați și sinceri a căror personalitate crește în mod firesc, armonios, ca rezultat al trairii profund artistice. De aceea ne oprim cu emoție în fața admirabilelor peisaje din Tulcea, pline de sevă, și mai ales în fața portretului „Lipoveniilor”, datorite lui Lucian Grigorescu. Tot astfel portretul „Pensivitatea”, realizat în tonuri palide, asfel, Eugen Grăicun, în portretul de bătrînă — „Dădica” — depășește defintiv în chestinarea trecutului, iese din faza receptivului afirmînd o proprie viziune. Portretul „Eleonora” de Emilia Niculescu și cel al „Armenicului” de Sultana Mateik, pline de frăgezime și optimism, susținute în egală măsură de sentiment și de culoare, rămîn întipărite în memoria privitorului.

Mă se pare de asemenea demne de subliniat încercările de compoziție ale Renatei Duncan, Alma Redlinger, Adoc. Nereuță Vitalie, sau Lidia Nankunski. În progres este și Mihai Danu, cu al său „1907” deși există la el o contradicție fundamentală între felul uscat în care a stilizat culoarea și viziunea pe care subjugată naturii, în care a păstrat desenul și compoziția.

În același timp însă apar și alte fenomene destul de greu de lămurit; procesul creației artistice este complex și delicat, el nu poate fi măsurat cu instrumente de matematică precizie. Iată, de pildă, încercarea unei tinere artiște, Lucreția Szasz, care plecată de la un conținut major de idei, îl îmbracă în haine de împrumut, creînd o operă hibridă ce nu emoționează. Încercarea lui Ion Bișan de a sugera viața actuală într-o exprimare

determinate chiar, de conținutul emoțional; și nici de tinerii talentați și sinceri a căror personalitate crește în mod firesc, armonios, ca rezultat al trairii profund artistice. De aceea ne oprim cu emoție în fața admirabilelor peisaje din Tulcea, pline de sevă, și mai ales în fața portretului „Lipoveniilor”, datorite lui Lucian Grigorescu. Tot astfel portretul „Pensivitatea”, realizat în tonuri palide, asfel, Eugen Grăicun, în portretul de bătrînă — „Dădica” — depășește defintiv în chestinarea trecutului, iese din faza receptivului afirmînd o proprie viziune. Portretul „Eleonora” de Emilia Niculescu și cel al „Armenicului” de Sultana Mateik, pline de frăgezime și optimism, susținute în egală măsură de sentiment și de culoare, rămîn întipărite în memoria privitorului.

Mă se pare de asemenea demne de subliniat încercările de compoziție ale Renatei Duncan, Alma Redlinger, Adoc. Nereuță Vitalie, sau Lidia Nankunski. În progres este și Mihai Danu, cu al său „1907” deși există la el o contradicție fundamentală între felul uscat în care a stilizat culoarea și viziunea pe care subjugată naturii, în care a păstrat desenul și compoziția.

În același timp însă apar și alte fenomene destul de greu de lămurit; procesul creației artistice este complex și delicat, el nu poate fi măsurat cu instrumente de matematică precizie. Iată, de pildă, încercarea unei tinere artiște, Lucreția Szasz, care plecată de la un conținut major de idei, îl îmbracă în haine de împrumut, creînd o operă hibridă ce nu emoționează. Încercarea lui Ion Bișan de a sugera viața actuală într-o exprimare

EMILIA NICULESCU „Eleonora”

determinate chiar, de conținutul emoțional; și nici de tinerii talentați și sinceri a căror personalitate crește în mod firesc, armonios, ca rezultat al trairii profund artistice. De aceea ne oprim cu emoție în fața admirabilelor peisaje din Tulcea, pline de sevă, și mai ales în fața portretului „Lipoveniilor”, datorite lui Lucian Grigorescu. Tot astfel portretul „Pensivitatea”, realizat în tonuri palide, asfel, Eugen Grăicun, în portretul de bătrînă — „Dădica” — depășește defintiv în chestinarea trecutului, iese din faza receptivului afirmînd o proprie viziune. Portretul „Eleonora” de Emilia Niculescu și cel al „Armenicului” de Sultana Mateik, pline de frăgezime și optimism, susținute în egală măsură de sentiment și de culoare, rămîn întipărite în memoria privitorului.

Mă se pare de asemenea demne de subliniat încercările de compoziție ale Renatei Duncan, Alma Redlinger, Adoc. Nereuță Vitalie, sau Lidia Nankunski. În progres este și Mihai Danu, cu al său „1907” deși există la el o contradicție fundamentală între felul uscat în care a stilizat culoarea și viziunea pe care subjugată naturii, în care a păstrat desenul și compoziția.

În același timp însă apar și alte fenomene destul de greu de lămurit; procesul creației artistice este complex și delicat, el nu poate fi măsurat cu instrumente de matematică precizie. Iată, de pildă, încercarea unei tinere artiște, Lucreția Szasz, care plecată de la un conținut major de idei, îl îmbracă în haine de împrumut, creînd o operă hibridă ce nu emoționează. Încercarea lui Ion Bișan de a sugera viața actuală într-o exprimare

determinate chiar, de conținutul emoțional; și nici de tinerii talentați și sinceri a căror personalitate crește în mod firesc, armonios, ca rezultat al trairii profund artistice. De aceea ne oprim cu emoție în fața admirabilelor peisaje din Tulcea, pline de sevă, și mai ales în fața portretului „Lipoveniilor”, datorite lui Lucian Grigorescu. Tot astfel portretul „Pensivitatea”, realizat în tonuri palide, asfel, Eugen Grăicun, în portretul de bătrînă — „Dădica” — depășește defintiv în chestinarea trecutului, iese din faza receptivului afirmînd o proprie viziune. Portretul „Eleonora” de Emilia Niculescu și cel al „Armenicului” de Sultana Mateik, pline de frăgezime și optimism, susținute în egală măsură de sentiment și de culoare, rămîn întipărite în memoria privitorului.

Mă se pare de asemenea demne de subliniat încercările de compoziție ale Renatei Duncan, Alma Redlinger, Adoc. Nereuță Vitalie, sau Lidia Nankunski. În progres este și Mihai Danu, cu al său „1907” deși există la el o contradicție fundamentală între felul uscat în care a stilizat culoarea și viziunea pe care subjugată naturii, în care a păstrat desenul și compoziția.

În același timp însă apar și alte fenomene destul de greu de lămurit; procesul creației artistice este complex și delicat, el nu poate fi măsurat cu instrumente de matematică precizie. Iată, de pildă, încercarea unei tinere artiște, Lucreția Szasz, care plecată de la un conținut major de idei, îl îmbracă în haine de împrumut, creînd o operă hibridă ce nu emoționează. Încercarea lui Ion Bișan de a sugera viața actuală într-o exprimare

determinate chiar, de conținutul emoțional; și nici de tinerii talentați și sinceri a căror personalitate crește în mod firesc, armonios, ca rezultat al trairii profund artistice. De aceea ne oprim cu emoție în fața admirabilelor peisaje din Tulcea, pline de sevă, și mai ales în fața portretului „Lipoveniilor”, datorite lui Lucian Grigorescu. Tot astfel portretul „Pensivitatea”, realizat în tonuri palide, asfel, Eugen Grăicun, în portretul de bătrînă — „Dădica” — depășește defintiv în chestinarea trecutului, iese din faza receptivului afirmînd o proprie viziune. Portretul „Eleonora” de Emilia Niculescu și cel al „Armenicului” de Sultana Mateik, pline de frăgezime și optimism, susținute în egală măsură de sentiment și de culoare, rămîn întipărite în memoria privitorului.

Mă se pare de asemenea demne de subliniat încercările de compoziție ale Renatei Duncan, Alma Redlinger, Adoc. Nereuță Vitalie, sau Lidia Nankunski. În progres este și Mihai Danu, cu al său „1907” deși există la el o contradicție fundamentală între felul uscat în care a stilizat culoarea și viziunea pe care subjugată naturii, în care a păstrat desenul și compoziția.

În același timp însă apar și alte fenomene destul de greu de lămurit; procesul creației artistice este complex și delicat, el nu poate fi măsurat cu instrumente de matematică precizie. Iată, de pildă, încercarea unei tinere artiște, Lucreția Szasz, care plecată de la un conținut major de idei, îl îmbracă în haine de împrumut, creînd o operă hibridă ce nu emoționează. Încercarea lui Ion Bișan de a sugera viața actuală într-o exprimare

determinate chiar, de conținutul emoțional; și nici de tinerii talentați și sinceri a căror personalitate crește în mod firesc, armonios, ca rezultat al trairii profund artistice. De aceea ne oprim cu emoție în fața admirabilelor peisaje din Tulcea, pline de sevă, și mai ales în fața portretului „Lipoveniilor”, datorite lui Lucian Grigorescu. Tot astfel portretul „Pensivitatea”, realizat în tonuri palide, asfel, Eugen Grăicun, în portretul de bătrînă — „Dădica” — depășește defintiv în chestinarea trecutului, iese din faza receptivului afirmînd o proprie viziune. Portretul „Eleonora” de Emilia Niculescu și cel al „Armenicului” de Sultana Mateik, pline de frăgezime și optimism, susținute în egală măsură de sentiment și de culoare, rămîn întipărite în memoria privitorului.

Mă se pare de asemenea demne de subliniat încercările de compoziție ale Renatei Duncan, Alma Redlinger, Adoc. Nereuță Vitalie, sau Lidia Nankunski. În progres este și Mihai Danu, cu al său „1907” deși există la el o contradicție fundamentală între felul uscat în care a stilizat culoarea și viziunea pe care subjugată naturii, în care a păstrat desenul și compoziția.

determinate chiar, de conținutul emoțional; și nici de tinerii talentați și sinceri a căror personalitate crește în mod firesc, armonios, ca rezultat al trairii profund artistice. De aceea ne oprim cu emoție în fața admirabilelor peisaje din Tulcea, pline de sevă, și mai ales în fața portretului „Lipoveniilor”, datorite lui Lucian Grigorescu. Tot astfel portretul „Pensivitatea”, realizat în tonuri palide, asfel, Eugen Grăicun, în portretul de bătrînă — „Dădica” — depășește defintiv în chestinarea trecutului, iese din faza receptivului afirmînd o proprie viziune. Portretul „Eleonora” de Emilia Niculescu și cel al „Armenicului” de Sultana Mateik, pline de frăgezime și optimism, susținute în egală măsură de sentiment și de culoare, rămîn întipărite în memoria privitorului.

Mă se pare de asemenea demne de subliniat încercările de compoziție ale Renatei Duncan, Alma Redlinger, Adoc. Nereuță Vitalie, sau Lidia Nankunski. În progres este și Mihai Danu, cu al său „1907” deși există la el o contradicție fundamentală între felul uscat în care a stilizat culoarea și viziunea pe care subjugată naturii, în care a păstrat desenul și compoziția.

În același timp însă apar și alte fenomene destul de greu de lămurit; procesul creației artistice este complex și delicat, el nu poate fi măsurat cu instrumente de matematică precizie. Iată, de pildă, încercarea unei tinere artiște, Lucreția Szasz, care plecată de la un conținut major de idei, îl îmbracă în haine de împrumut, creînd o operă hibridă ce nu emoționează. Încercarea lui Ion Bișan de a sugera viața actuală într-o exprimare

determinate chiar, de conținutul emoțional; și nici de tinerii talentați și sinceri a căror personalitate crește în mod firesc, armonios, ca rezultat al trairii profund artistice. De aceea ne oprim cu emoție în fața admirabilelor peisaje din Tulcea, pline de sevă, și mai ales în fața portretului „Lipoveniilor”, datorite lui Lucian Grigorescu. Tot astfel portretul „Pensivitatea”, realizat în tonuri palide, asfel, Eugen Grăicun, în portretul de bătrînă — „Dădica” — depășește defintiv în chestinarea trecutului, iese din faza receptivului afirmînd o proprie viziune. Portretul „Eleonora” de Emilia Niculescu și cel al „Armenicului” de Sultana Mateik, pline de frăgezime și optimism, susținute în egală măsură de sentiment și de culoare, rămîn întipărite în memoria privitorului.

Mă se pare de asemenea demne de subliniat încercările de compoziție ale Renatei Duncan, Alma Redlinger, Adoc. Nereuță Vitalie, sau Lidia Nankunski. În progres este și Mihai Danu, cu al său „1907” deși există la el o contradicție fundamentală între felul uscat în care a stilizat culoarea și viziunea pe care subjugată naturii, în care a păstrat desenul și compoziția.

În același timp însă apar și alte fenomene destul de greu de lămurit; procesul creației artistice este complex și delicat, el nu poate fi măsurat cu instrumente de matematică precizie. Iată, de pildă, încercarea unei tinere artiște, Lucreția Szasz, care plecată de la un conținut major de idei, îl îmbracă în haine de împrumut, creînd o operă hibridă ce nu emoționează. Încercarea lui Ion Bișan de a sugera viața actuală într-o exprimare

determinate chiar, de conținutul emoțional; și nici de tinerii talentați și sinceri a căror personalitate crește în mod firesc, armonios, ca rezultat al trairii profund artistice. De aceea ne oprim cu emoție în fața admirabilelor peisaje din Tulcea, pline de sevă, și mai ales în fața portretului „Lipoveniilor”, datorite lui Lucian Grigorescu. Tot astfel portretul „Pensivitatea”, realizat în tonuri palide, asfel, Eugen Grăicun, în portretul de bătrînă — „Dădica” — depășește defintiv în chestinarea trecutului, iese din faza receptivului afirmînd o proprie viziune. Portretul „Eleonora” de Emilia Niculescu și cel al „Armenicului” de Sultana Mateik, pline de frăgezime și optimism, susținute în egală măsură de sentiment și de culoare, rămîn întipărite în memoria privitorului.

Mă se pare de asemenea demne de subliniat încercările de compoziție ale Renatei Duncan, Alma Redlinger, Adoc. Nereuță Vitalie, sau Lidia Nankunski. În progres este și Mihai Danu, cu al său „1907” deși există la el o contradicție fundamentală între felul uscat în care a stilizat culoarea și viziunea pe care subjugată naturii, în care a păstrat desenul și compoziția.

În același timp însă apar și alte fenomene destul de greu de lămurit; procesul creației artistice este complex și delicat, el nu poate fi măsurat cu instrumente de matematică precizie. Iată, de pildă, încercarea unei tinere artiște, Lucreția Szasz, care plecată de la un conținut major de idei, îl îmbracă în haine de împrumut, creînd o operă hibridă ce nu emoționează. Încercarea lui Ion Bișan de a sugera viața actuală într-o exprimare

determinate chiar, de conținutul emoțional; și nici de tinerii talentați și sinceri a căror personalitate crește în mod firesc, armonios, ca rezultat al trairii profund artistice. De aceea ne oprim cu emoție în fața admirabilelor peisaje din Tulcea, pline de sevă, și mai ales în fața portretului „Lipoveniilor”, datorite lui Lucian Grigorescu. Tot astfel portretul „Pensivitatea”, realizat în tonuri palide, asfel, Eugen Grăicun, în portretul de bătrînă — „Dădica” — depășește defintiv în chestinarea trecutului, iese din faza receptivului afirmînd o proprie viziune. Portretul „Eleonora” de Emilia Niculescu și cel al „Armenicului” de Sultana Mateik, pline de frăgezime și optimism, susținute în egală măsură de sentiment și de culoare, rămîn întipărite în memoria privitorului.

Mă se pare de asemenea demne de subliniat încercările de compoziție ale Renatei Duncan, Alma Redlinger, Adoc. Nereuță Vitalie, sau Lidia Nankunski. În progres este și Mihai Danu, cu al său „1907” deși există la el o contradicție fundamentală între felul uscat în care a stilizat culoarea și viziunea pe care subjugată naturii, în care a păstrat desenul și compoziția.

Este vorba de prea cunoscutul primar al sectorului cenusiu, Mitică Arghirescu, supranumit Toc Inalt. El se compune dintr-o figură grasă, roșie, congestională, frizată cu trei gusi; dintr-o cravată „papiot”, care se chină sub greutatea ștergăreții; dintr-un torace voluminos înfășurat într-o picioasă cămașă de mătase; din două licoare scurte care-i susținău buzele cu oarecare dificultate. Toate aceste elemente, adunate, dau un om scurt și gros. Probabil că lucrul acesta nu-i plăcea domnului Mitică Arghirescu întrucît și adăugase la pantofoi un toc înalt, redîndu-l astfel secolul lui Ludovic al cincisprezecelea.

Asla în ceea ce privește persoana fizică a lui Mitică Arghirescu. Deși poartă n-ai fi nevoie de alle completari, fiecare trăgînd concluziile sale din această prezentare, totuși ne-ar mustra conștiința dacă n-am comunica și alle date pe care le cunoaștem în ceea ce privește persoana spirituală și socială a eroului nostru. Grație documentelor făcînd de șeful său, conu Petrache Negrescu, Arghirescu izbucnise să aibă o situație frumoasă. Conu Petrache îl „vîrșe” în toate societățile unde domina sa era prezidențială. Astfel, la I.R.D.P. era membru, la Petrol-Elco era director, la Banca Cetății administrator delegat. Aici, toate acțiunile erau ale lui conu Petrache. Nu făcea decît pentru șef să aibă de a face cu diferiți clienți incozomi, care, după ce-i împrumutau cu bani, cînd s-a dipătesc, făceau gălăgie. Pentru su-prafața politică a șefului, nu trebuia să aibă loc asemenea incidente. De aceea le prelua „Toc Inalt”.

Domnul Mitică Arghirescu clipea de la fiecare societate cîte ceva. Nu mare lucru, dar așa, de vreo zece ori cît cîștiga un muncitor pe an, tot le-șea. Se înțelege că la el era lunar. De aici puțin, de colo puțin, „Toc Inalt” izbucnise să strîngă „cîte ceva”. Iși cumpărase o „căsuță modestă” cum îl spunea el, pe strada Duzilor, de la un cetățean care plecase din țară și care i-o dăduse pe nimic: vreo patru milioane, cu mobilier cu tot. Iși cumpărase și Bucluc-ul cu trei sule de mii. Tot avea casa gara. Era păcat să stea goală.

Domnul Mitică Arghirescu era și membru al Baroului Ilfoa. Nu era însă un profesionist obișnuit.

Avocatura sa consista din micul interveții care adăugau la venitul lui cîteva zeci de mii. Un fleac!

Cu aceste însușiri, era predestinat să ajungă om politic. De tînr s-a atășat pe lîngă conu Petrache Negrescu, pe lîngă casa lui, pe lîngă familia lui, pe lîngă copiii lui. Toți aceștia l-au apreciat cum se cuvenea. S-a dus să le ia și figurile de la chioșc, s-a dus în piață să facă țigăruile și s-a răz și în altă parte dacă i-ar fi trimis. El zicea că ar fi fost în stare să surdă și în foc. Conu Petrache l-a luat pe lîngă el. Azi așa, mîine așa, iar cînd domnul Negrescu a ajuns șeful Capitalei, Arghirescu-Toc Inalt era cap de suita.

Cei doi stîlpi

La ora cînd avea înfrînere cu conu Petrache, care trebuia să-i comunice ceva important. Auzise și el ceva în legătură cu alegerie, ca și ceilalți, dar nu știa nimic sigur. Conu Petrache vorbise însă cu primul ministru.

În adevăr, la cînd fîră zece domnul Mitică-Toc Inalt se urcă în mașina primăriei, nou-nouță, cumpărată din banii de la capitolul „Banii Mitice”. La cînd punct era la conu Petrache.

Petrache Negrescu era unul dintre cei mai bogăți cetățeni din București. Avea nu știu cîte perechi de case, probabil că nu le știa nici el, și o moșie de cîteva mii de hectare. Avea acțiuni și sonde petrolifere. Era acționar la Banca Națională și Romînoasă. Avea bancă proprie, Banca Cetății, după cum am mai spus înainte, și mai era și membru o nu știu cîte consilii de administrație. Am putea adăuga etcetera, etcetera, dacă prin asta s-ar înțelege bijuteriile și depozitele în străinătate. Era evlavios. Se închina, cînd trecea pe lîngă o biserică, și postea mîcurea și vinerea. Tîrînit de pe moșie și de la vie trădau prost, din fasoale nu-i mai scotea, dar asta nu-l interesa pe conu Petrache.

În partid se bucura de prestigiu mare, fiindcă avea avere. Se mulțumea să fie numat deputat și primar general, fîră să aibă velleități de ministru. Era socotit ca un elector de mina înaltă. Avea două mii de fîni și le știa numele pe dinafară.

— Coane Petrache, am eu un plan, lmi dați mînu liberă? — Dumnezu să te binecuvînteze! Acum să te udd. Eu mă înfrînesc cu ei peste trei zile și atunci o să-i comunic răspunsul meu. — Bine, coane Petrache, peste trei zile o să văd omul și eu ce am făcut. Toc Inalt își aranjă ștergărețurile la papion, își trase cămașa peste burta și plecă încercînd de o mare mîșune.

„Alegeri fără bătaie”

Mitică Arghirescu plecă îngîndurat. I se înfrîncă rar lucrul acesta. Formula „vino mîne” îl scutea de chinurile gîndurilor. Dar acum n-avea încotro. Alegeri fîră

bătăie. E ușor cînd ești prim ministru să spui asta de la birou, dar la poplăm pe teren. La poplăm, coane Petrache, să vezi cum fierbe lumea că nu ne-am finit de cîntat. N-am făcut asta, n-am făcut altul. Numai bietul Mitică le înghite pe toate. Mama voastră de cocot! — se trezi spunînd tare și se sperie. De nu l-ar fi auzit șoferul. El au toate avantajele și eu cu ce rămîn de la ei? Eu cu toate ponoasele și ei cu toate fofoasele. Are dreptele lumea să ne injure. Le-a spus celor de la Balla Albă că i-e aduce lumină electrică și n-au adus-o, celor din Apărătorii Patriei că o să le facă canalizare și n-au făcut-o. În Ferentari, c-o să facem casa pentru muncitorii și nu le-am făcut

Lirism și confesiune

(Urmare din pag. 1-a)

tist a unei modalități străine structurii sale interne, adaptarea lui conformistă la cerințele arbitrar ale curții „manifect” mai mult sau mai puțin teribilist, determină inevitabil falșitatea, irealitatea sau pseudo-dreptățile artistice a operei, iar o producție neadevărată, licită, depărtată de cea de gălăgios ca realism-socialist — va urma, evident, drumul fără întoarcere al tuturor lăptărilor de neant. O constrângere implicită, totuși, realismul socialist — una menită să descurajeze iremediabil pe toți nechemaii: constrângerea adevăratului. Ceea ce numim realism-socialist n-a fost născocit de un om sau un grup. S-a născut din necesități istorice obiective, exprimate unul din modurile prin care se afirmă adevărul epocii revoluționar-prietar — modul artistic și există indiferent de voința unora sau alora, dezvoltându-se conform unor legi inferioare, organice, liber și neorin în opoziție cu anume încercări de legiferare artificială. A interpreta artistic adevărul timpului nostru nu e, desigur, cu puțință fără talent, fără personalitate artistică și nici un truc și scamariorie gagică, nu va suplini caranța tensiunii interioare, deficitul observării vieții. Hoțărâ, nu e loc în cadrul realismului socialist, al adevăratului realism-socialist, decât pentru artiștii și scriitorii adevărați.

În prozicerile asupra viitorului celor citiva noi poezi din paginile Tinărilor scriitor ce ne-au reținut atenția ar fi hazardat să ne lănsăm. Mai presus de dubiu e faptul că stăburile unora din ei denotă reale virtuozități. Tocmai de aceea și so-colum de oarecare utilitate încercarea de a ne exprima părerea într-o chestiune care, fără doar și poate, îi preocupă. Foarte demult, nu lăru după înfățișarea mondială, care, Persepolis scria într-un articol reprodus în seria primă de Mențiuni critice că, deoarece „nu ne putem alece temperamental (ne-cum să-l schimbăm)”, unul din rezultatele criticii ar fi acela de a situa în realitate „să auză în-o zi la revelația de sine, la revelația propriului temperament”. Cît de înțeleptă e această remarcă ne putem da seama urmărind perseverențele eforturi ale celor mai recente dibuitori de frumusețe, care, în fața porții vrăjite a palatului muzelor, încearcă și nu întotdeauna izbîndesc să rostească acel magic „Sesam” ce nu e, în cazul dat, decât expresia figurată a grăului interior, specific...

La un moment dat, în trecut, o seamă de poezi — nu numai lirice, ci și epice — nu sînt înținși, își toacău și pileau organele vocale întotmai ca lupul din poveste, pentru ca voca să le semene cu ceea ce zăcșturoaicelor acuitie momentan în foliolele confortabile ale redacțiilor. Azi, poezi lirice se exersează în căutarea simțului lor inefabil. Dar cum? Pe cît de simțuți erau unii alăturați de a și preface schimonosii vocea, îngrosînd-o, sora a părea cît mai teribilă, pe aît se arată de impacienți cei mai mulți, de-o vreme încoace, în subfiera glasului. Răstioși numerele de prin 1952 din Tinărilor scriitor: vă vor asuzi bătăile de tobă, pocnetele, răcnetele unor copilandri peste măsură de belicoși, care — tot ațitia Don Quijote în miniatură — aveau impresia de a fi angajați într-o bătălie epică, în timp ce, de fapt, călăreau pe bețe și împuseau

cu puști de soc. Deschideți apoi oricare din numerele din anul acesta ale numitei reviste și vă va înfrim-pina un cortegiu de ofiri, suspine, cîntece discrete, de abia fredonate. Carevazăzică, voinicii noștri s-au cumînțit de parcă ar fi devenit niște vizitatori solitari, înțelepți, sălțați deasupra valurilor elemere, nu în chiar presa culturnă monah. Tinerii vor să fie ei înșiși, și cred a se des-coperi sub mantia lui A. de Lamartine. Nu cumva lînde să devină o modă ignoranța problematicii sociale, ancorarea în preocupări mărunte, fără orizont?

Să citim o poezie din nr. 12 al revistei, semnată Petre Ghelmez (Schimbare la față): „Sub streșinele zării-n-departare / Și ultimul color s-a pribegit, / Perdelele-nse-rărilor ușoare / S-au lăgodit cu șesul nesfîrșit”. O vom respinge oare pe motiv că notează cîteva as-pete peisagistice în loc să chema la vîgilență sau pentru că, fiind un pastel, nu introduce vreun element (tractor sau așa ceva) care să certifice actualitatea interesului pentru un colț de natură? Fiește, nu e trece prin cap așa ceva. Au apus pentru todeauna zilele cînd acuzația de intimitism cădea ca un stigmat asupra oricărui strofe ce nu șana din lăsnăță sau mă arboră un șagulet. Poezia lui Petre Ghelmez nu conține nimic infamant, ba chiar e agreabilă, perindînd cîteva dîșee nu toamai șterse, unele chiar cu scă-părări de imaginație veritabilă. Am ales absolut la întâmplare această bucată. Dacă, în loc de „Schimbare la față” de Petre Ghelmez, am în-transcriș, să zicem, „La cîmpie” de Petre Dragu, am fi avut de for-mulată observații identice în esen-ța. Într-adevăr, Petre Dragu se spune că „Noaptea de vară e senină și calmă”, că „Cîmpia e tăcută ca marea cînd adorme”, că „Zelii n-od zăbala la margine de zări etc. In-terind, spre deosebire de semiocon-nimul său, pe lîngă elementul natu-ris, aluzii la străbuni care „sub bolte de gorgane...” domn pe arme- și la tineretul care în carind va porni campania secerășului înco de dăst: să nu se trăgă concluzia că m-reșu- dia pastelui sau că am deose-mi-tiunea problematicii sociale în orice soi de poezie, indiferent de specia căreia aparține și de specificul vi-branței lăuntrice. Dimpotrivă, îm-brășșăm cu entuziasm orice gen și specie poetică, orice producție lirică în care se poate deslășui natura-rea unei năzuințe de a spori frumuse-țea în lume. Se cuvine însă amîn-țit că arta e rezultatul reflecției natu-rului în-o conștință și o sensibili-tății vieții potrivit unui ideal estetic. Actul creației artistice cons-tituie supremul mod de însușire estetică a realității de preparare a unei forme de organizare, a datelor reale dic-tate de viziunea artistică ce de-curge din tendința de umanizare specifică a universului. Misiunea poe-tului cînd scrie un pastel nu e, de-sigur, aceea de a colecționa as-pecte pitorești din natură, spre a închină ochiului, aceasta e treaba fo-

tografului; poetul nu copiază na-tura mecanic, ci creează o altă na-tură. Maiakovski dorea ca America să fie scufundată și descoperită a doua oară. E ceea ce se înțim-pă cu lumea obiectivă în procesul crea-ției: poetul o dizolvă în sufletul său, spre a o renaște, mai splendidă. Or, în versurile citate, se întreprinde doar înregistrarea unor privești, fără luminarea lor printr-un înțeles, o idee, o semnificație. Cele cîteva scînteieri vesele, desigur, posibilități, fără a reuși însă ridicarea compo-nerilor respective deasupra platitudi-nii. Poate că dacă ar apărea izo-lat, la intervale mari, asemenea ver-suri ar avea o anumită strălucire prin faptul de a contribui la spori-rea variației de înălțării a poeziei tinere. Producîndu-se însă masiv, exercițiile de acest fel obosesc pînă și ochiul, estumpînd ușoarele diferen-țieri de culoare într-un pastel și făcînd, înținzînd peste toate un cu-prinzător întotlu cenușiu.

Cultivarea pastelui impersonal nu e singurul chip în care mai mulți poezi lirici își îngroapă individuali-tatea sub aparența de a descoperi. Predilecția pentru minor, insignifiant, se traduce în moduri diverse, in-cadrabile totuși în cîteva tipare fixe. Sare în ochi, bunăoară, grija exagerată de a părea de a iniția pe cititor în tancle biografiei lor (vreau să zic, a eroului lor liric). O colaboratoare, de bună seamă tină și, pe cît se pare, înzestrată a „Tinărilor scriitor”, divulgă o spo-vedanță nu toamai prudentă a eroi-nei sale mai vîde. După un șir de strofe, unele mai vîde, altele mai palide, culminînd prin exclamația mîscătoare în ingenuitatea ei: „Dacă-ăș orbi, prin ochii tăi eu aș vedea... Multă de-aș fi, eu aș vorbi prin vorba ta”. Lirică înțeleasă promisiu (pentru unu ea) de sincer: „Dar înima în pieptu-mi e să zdrobi! Dacă-nr-o bună zi tu nu mă iubi!”

Interpreta confesiunii erotice a unei copile nobile se face și Mi-haela Monoranu, ai cărei nume se înțim-de de mai mulți ani prin publicații: „Tu o iubești pe ea. Și, resemnată, Eu m-am retras departe, am văd cu mișcările de altădată. Trăiesc și acum. Și cît o mai putez... Și mar în preșea să uit de tine, po-ate... Dar tu pe ea cîntînd cîntec-ni povestii. Te părăsi pe drumuri lungi și mortocote... Și rădăcină... — la mine nimeresc”. („La mine”).

În alta scriere, Mihaela Monoranu transpune în stiluri nărușita unei fiice a Evei de a dăce în ispită un evlavios pastore: „Revino iar de unde ai plecat, Aruncă-mi manăa corății, lungi și țale-ți barba ce a prins a-șajungă. Pe pieptul tău puternic, de bărbat... Revino. Și de-este-ai demontat... Cărușă per-ver-tesă se prăsește și tu în țara ta, în țara, ai mîri și în păcătul tău și arșia Ghelmez — o săfăc tu. („Vim”)

Cîntec o chemare alt de patetică, ardem, binecîntate, de curiozitatea de a ști ce eocă și o avînd se înțim-a „șea piecătului”. Generoasă, poeta nu se lasă să așteptăm prea mult, istorisindu-ne într-un număr umăr-țat al revistei literare. În trei strofe, cum a plecat însoțindu-ni cîntec ca să vinere” și cum s-a ivit în cale diavolul, nu sub forma unui șarpe, nici mîșcar a venenul cînt, ci sub chipul unor codane „cu coșul pînă” care l-au abătut din drumul coeren-ței.

Violeta Zamfirescu, poeză de seamă cunoscută, semnează frecvent nu mi-mai în „Gazeta Literară”, „Viața ro-

miească”, dar și în alte multe publi-cații, inclusiv „Tinării scriitor”. Alci, poate, alte producții de obicei me-ticuloase și scrupuloase, însoțite de confesiuni de un interes particular: „Dar nici azi nu știu, nu, cum să-ți răspund, cum să-ți vorbesc, iubi-tul meu... Mi-e cîdă!” („Nu știu, nu!”)

Știri de acest gen puleți savura cu prisosință în revista din care am cules exemplele și, de-am sta să căutăm dinadins, am găsi, fără îndoielă, astfel de per și „alte organe de presă ale Unimii Scri-itorilor, între care „Gazeta literară” n-ar fi, poate, cea din urmă, „Tinării scriitor” pare însă o adevărată poiană însoțită în care se țes idile preromantice și răsună în umbra lu-turii suspine de amor. Și e, oare-cum, paradoxal că toamai șerul fru-mos care, în viață, își lace o armă din valoarea adesea abilită a senti-mentalității în paginile revistei. În trîmbițașea unor doctri și simțămînte ce se mărturisesc, obi-nuți, în soapță.

Poet e acela care izbuteste să re-veleze într-o iubire individuală în-săși iubirea și în imaginea unei oarecare femei să celebreze Femeia. Precum prozatorului întuiește într-un caz individual universalul, tipicul, tot astfel poetul preface o emoție particulară în simbol al motiei în general. Într-oarecare măsură în rap-porturile dintre șer și diferă esențial de înfiorarea sfîrșită prin opera de artă cu subiect erotic. „Emoția poe-tic nu este emoția naturală, ci una obținută la rece, prin mijloace tehnice” (G. Gălinescu). Deosebirea dintre emoția naturală și cea este-lică se măsoară prin distanța de la persoana ce a siliit drept model dinaintea de Poetului și stăruia reali-zată de Jean Goussier în cazul poezii de dragoste și a acela de a ne face părtași unui simțămînt în-cercat sau imaginat de poet, ci de a ne revela sensuri noi, a ne intro-duce mai adînc în paginile vesnice ispititoare ale sufletului omesc. E necesar, pentru aceasta, elevația poezului, depășirea emoției spontane care însă rămîne o condiție a crea-ției, extragerea esenței acesteia a generalității, fixarea ei pe firmamen-tul unei concepții, unui ideal de viață. Poezia erotică emoționantă este-tic prin sensul aspirației tîlmă-cite, aspirație spre o împlinire ab-solută a umanității și, oricît ar pă-re altfel, sentimentalismul, înot-de-una răzibil, provoacă electe înco-muni, mai mult decât oricînd, tocmai în lirica de sentiment. Sentimental-ismul, adică elatarea ostentativă a stărilor afective, după exemplul în-fîrșilor ce și deraposez cicatricele spre a sfîrși compăsimire, unde li-rismul care transmite egăduiri psihice prin exprimarea lor discretă și, a-de-sea, cît aparența de a considera deraparea sau entuziasmul sub aspectul unor simple obiecte ale contem-plării estetice: „Cîmpul veștel hazos și bucurii în drum. Dăruia devizată o cîmă poeză, ma țara, a De e așa, nu rezultă oare din absorbția emoției în deo anume individualități poetice? Nu cumva, respingînd confesiunea tinerelor poe-te, pliedm pentru înlocuirea expri-mării vibrațiilor sufletului personal peo-terificarea unor idei abstracte? Dacă înțelegem cîteva ci acesteia ne-ar fi intenția, binevoiască a cri-șă înțelegem și stăruiește că-mășii ale mai multor eroi, poet și încercă a defini particularitatea pro-ducerii literare din ei. Categorie, nu va reuși orientîndu-se spre tot ce e minor, culare poet crede a să-vîrși un act fără precedent, nebă-șind de seamă că un altul proce-dează alomă.

În orice caz, căutarea originalității prin reținerarea la problematica în-țimă și înțimă în toamai de tumul-tea vazăbul tirășie inevitabilă, pro-ducție poetică în oceanul medicri-tății.

Zicea Ibrăileanu că oamenii se a-seamnă pînă la identificare prin ceea ce e uman în ei. Sintem umani prin conștință. Înțelegerea, organi-zarea lucidă a tuturor actelor noastre în vederea unui scop înălțător ne umanizează în măsura în care se realizează înțelega conștință. Cu cît vom cunoaște și înțelega mai profund esența fenomenelor din jur și a noastră înșine, cu aît vom fi mai umani. Cu aît vom fi mai deo-sebiți unul de celălalt, vom avea o personalitate. Tinerii noștri poezi vor fi ei înșiși, se vor putea afirma ca personalități pregnante într-un grad direct proporțional cu capacitatea de a-și însuși creator înțelesul re-aliții în mijlocul unei mai mare receptivități și servii idealității supreme ale epocii noastre în care toate dru-măriile duc spre comunism.

La aproape șase decenii de la naș-terea realității literare la Gălăvescu, gîndirea sa aforistică era la fel de vie și de neobosită în bogăuii veș-timînt de paradox cinic, aparent im-be-cil.

În 1942, unul din urmașii săi, Mi-hail Manolescu, economist și teoretic al fascismului, ajunge, după o laborioasă analiză economico-socială, la concluzia că: „Formula structură-lă a Romniei este: proprietăți mulți salariați puțni, burghezii rarissimi în care gîndirea aforistică a „fonda-torii socialiste”, „Aurora Economi-că Română” poate fi regăsită din plin. Tot Mihail Manolescu preciza într-unul din faimosule sale aforisme economice că: „avem aproape de două ori mai mulți țărani decît ne trebuie pentru o agricultură rațională, ca aceea care se practică în Germania sau în Danemarca. Cîra 6.000.000 de țărani în mijlocul țării noastre, a-casta de țărănime era aît de tenace și inductibilă, înțt în războiul antonșian din cele 6.000.000 de guri înuție „burghezia de puț scăpa cu

La un deceniu

Pe pereții micii expoziții — em-brionul viitorului muzeu al Teatrului Seculesc de Stat din Tirgu-Mures, — se află efigia în ghips a Rozeei Kantord. Marea în-gredăndă maghara și-a sfîrșit zilele coborînd de pe scutul, ca stîncid în buclăria unor bogății. O trage-die spînd în amurgul vîștii scîndurii; aproape douăzeci de actori, dintre care mulți foarte tîneri, deco-rați la împlinirea unui deceniu de activitate a teatrului lor: două lumi în două amănute. Și nu singurele. Un teatru seculesc, un teatru susținut de statul român cu aceeași grijă cu care sprijină teatrele românești. Au-tori unguri de laia lui Kocsas György, Andrassy Marlon și Kosszál Margit, salutați cu dragoste și pre-țuire de Ion Manolescu, Marieta Sadova, Siegrid; turnee ale Teatrului Național din București la Tg. Mures, și ale Teatrului Seculesc în Capitală; schimburi de experiență între colec-tive, repertorii în care intră piese românești și ungherești, alături de ca-podopere ale teatrului universal. Toate acestea nu s-ar fi putut înțimpla fără respectul reciproc între naționa-

lități, care e la temelia vieții noas-tre de astăzi. Toate acestea sînt o concluzie fapțică a istoriei zbucnu-male a patriei noastre.

Fieșă însăși cu care teatrul se-culesc a intrat în deceniul al doilea de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător. Creșterea dramatică a for-țelor țărănești, ca și prăbușirea lor, nu mai puțin dramatică, sînt loutu-ri conjugate ale vîntului de cîră de viață e o crîmpet de istorie, o pagină din lupta comună a țărării din Ardeal, e poezia revoluțioară de la Boblna, în 1437. Budai Nagy Antal, conducătorul răscoalii, are în nobilul opincar român, Iacov Car-dos, un prieten, un sprijin, un sfăt-ător

